

Michał Drewnicki
Wiceprzewodniczący
Rady Miasta Krakowa

KANCLERIA RADY MIASTA
KRAKOWA
SEKRETARIAT

wpłynęło
dnia: 2021-02-02

Nr
Podpis

Poprawka do projektu uchwały według druku nr 1657 w sprawie nazwy skweru

W paragrafie 1 wprowadza się zmianę polegającą na zastąpieniu słów „Praw Kobiet” na „**Karoliny Lanckorońskiej**”.

Uzasadnienie:

Profesor Karolina Lanckorońska – historyk sztuki, nauczycielka akademicka, żołnierz Armii Krajowej, więzień niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego, założycielka Polskiego Instytutu Historycznego w Rzymie, założycielka Fundacji Lanckorońskich, członek Polskiej Akademii Umiejętności, wybitna Polka, która pokazała, że kobiety były, są i będą ważne dla naszej narodowej wspólnoty i historii. Odznaczona m.in. medalem Cracoviae Merenti w 1995 roku.

Profesor Karolina Lanckorońska jest postacią niekontrowersyjną. Nadanie skwerowi leżącemu przy ul. Retoryka jej imienia będzie oddaniem hołdu tej zasłużonej Polce.

Informacja z biuletynu informacji publicznej Krakowa dołączona do informacji o nadaniu medalu Cracoviae Merenti:

„Prof. Karolina Lanckorońska (ur. 1898 r.), ostatnia już z wielkiego rodu o średniowiecznej metryce, jest córką Karola Lanckorońskiego, męża stanu, mecenasa i kolekcjonera sztuki, jednego z twórców nowoczesnej służby konserwacji zabytków.

Wychowana w rodzinie o żywej tradycji polskości, ale mieszkającej przeważnie w Wiedniu, na co dzień posługującej się językiem francuskim i niemieckim, swą drogę do głęboko świadomego polskiego patriotyzmu odbyła z własnego wyboru i o własnych siłach. Studia historii sztuki ukończyła na Uniwersytecie Wiedeńskim, broniąc doktoratu u Maxa Dvořaka, światowej sławy w tej dziedzinie. Następnie związała się z Uniwersytetem Jana Kazimierza we Lwowie, gdzie habilitowała się w roku 1934. W dziedzinie historii sztuki była to pierwsza w Polsce habilitacja kobiety i gdyby nie wybuch II wojny światowej, Karolina Lanckorońska

z pewnością zostałaaby pierwszą kobietą - profesorem tej dyscypliny. Jako badacz specjalizowała się w dziejach nowożytnej sztuki włoskiej, uzyskując poważną pozycję międzynarodową.

W czasie okupacji hitlerowskiej, Karolina Lanckorońska aktywnie angażowała się w działalność podziemną. W Armii Krajowej miała stopień porucznika. Aresztowana przez okupanta, dwukrotnie skazana na śmierć, znalazła się w obozie koncentracyjnym w Ravensbrück.

Po zakończeniu wojny pozostała na Zachodzie, wykorzystując swe umiejętności i uratowaną część majątku rodzinnego dla polskiej działalności naukowej. Jej dziełem (wspólnym z ks. Walerianem Meysztowiczem) jest Polski Instytut Historyczny w Rzymie, publikujący systematycznie teksty źródłowe dotyczące Polski. Monumenta ad Fontium Editiones obejmuje już kilkadziesiąt tomów. Obecnie głównym kierunkiem zainteresowania Instytutu są dokumenty nuncjatur w Polsce. W roku 1967 Karolina Lanckorońska, wraz z bratem Antonim i siostrą Adelajdą, utworzyła Fundację im. Lanckorońskich. W ciągu ponad ćwierćwiecza istnienia Fundacji z jej stypendiów skorzystała ogromna ilość polskich uczonych. Była dla nich opiekunką, służyła swoją rozległą wiedzą angażując się osobiście w mecenat. W roku 1983 prof. Karolina Lanckorońska otrzymała doktorat honorowy Uniwersytetu Jagiellońskiego, a w roku 1990 została odznaczona Wielkim Krzyżem Orderu Polonia Restituta.

W roku 1994 prof. Karolina Lanckorońska ofiarowała narodowi polskiemu ocaloną część rodzinnych zbiorów sztuki, stanowiących dotąd jej prywatną własność, nie wchodzącą w skład Fundacji. Zbiory te obejmują przede wszystkim dzieła malarstwa europejskiego, gromadzone przez kilka pokoleń rodzin Rzewuskich i Lanckorońskich. W ich skład wchodzi m.in. kilkanaście obrazów z dawnej galerii króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, w tym dwa portrety Rembrandta. Osobny, bardzo bogaty zespół to ponad siedemdziesiąt obrazów mistrzów włoskich z w. XIV-XVI, zebranych przez Karola Lanckorońskiego na przełomie w. XIX i XX.

Ta ostatnia część kolekcji, wraz z kilkoma obrazami hiszpańskimi, tureckim namiotem, wielkim zespołem rysunków Jacka Malczewskiego oraz pamiątkami po Karolu Lanckorońskim, została przekazana Krakowowi, przede wszystkim Zamkowi Wawelskiemu na Wawelu. Dar ten stanowi wielkie wydarzenie w dziejach polskiego muzealnictwa i jest kontynuacją związku rodziny Lanckorońskich z Wawelem. Trzeba bowiem przypomnieć, że Karol Lanckoroński walnie przyczynił się do odzyskania Zamku Królewskiego z rąk armii

austriackiej, aktywnie uczestniczył w tworzeniu programu odbudowy, a także ufundował nagrobek Bł. Królowej Jadwigi w katedrze. Znaczenie daru Karoliny Lanckorońskiej nabierze swego pełnego wymiaru, kiedy wszystkie obrazy zostaną odnowione, udostępnione publiczności i opracowane naukowo. Już teraz wiadomo jednak, że stanowi on bezprecedensowe wzbogacenie polskich muzeów, a w dziedzinie badań nad malarstwem włoskim - wydarzenie na skalę międzynarodową.

